

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова**

АКТУАЛЬНІ ВЕКТОРИ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Наукові економічні читання
присвячені пам'яті першого декана Інженерно-економічного факультету
професора В. Ч. Лі

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

МИКОЛАЇВ – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
UNIVERSITY OF EASTERN FINLAND
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ МОН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ РИНКУ ТА ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАНУ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АКАДЕМІЯ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
СПІЛКА ЕКОНОМІСТІВ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ МОРСЬКИХ НАУК, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ
ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ФОНД ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

АКТУАЛЬНІ ВЕКТОРИ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Наукові економічні читання
присвячені пам'яті першого декана
Інженерно-економічного факультету НУК
професора В.Ч. Лі

30 листопада - 01 грудня 2023 року

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет економіки моря
Кафедра менеджменту
пр. Центральний, 3

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Том 1

МИКОЛАЇВ – 2023

УДК 33:65

ОРГАНІЗАТОРИ:

*Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
University of Eastern Finland
Інститут модернізації змісту освіти МОН України
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України
Західноукраїнський національний університет
Академія економічних наук України
Спілка економістів України
Міжнародна академія морських наук, технологій та інновацій
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку
Торгово-промислова палата України
Миколаївський обласний фонд підтримки підприємництва*

***Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.
Претензії до організаторів не приймаються.***

*Відповідальний за випуск:
Волосяк Марина Валеріївна*

Актуальні вектори відновлювальної трансформації економіки України:
Збірник матеріалів наукових економічних читань. Миколаїв: НУК, 2023. Том 1.
376 с.

У збірнику подані найцікавіші та найактуальніші матеріали з поданих на наукові економічні читання «Актуальні вектори відновлювальної трансформації економіки України».

Висвітлено актуальні проблеми управління соціально-економічними формаціями; розглянуто напрями, важелі та цифрові рішення економіки війни та повоєнної реконструкції економіки України; обговорено напрями економічної політики України в забезпеченні відновлення та збалансованого розвитку економіки. Визначені проблемні та дискусійні питання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в умовах відновлення економіки України; виявлені фінансові аспекти повоєнного відновлення і трансформації економіки України.

Збірник може бути корисним для науковців, державних службовців, підприємців, професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів, аспірантів та студентів.

© Видавництво НУК, 2023
© Національний університет
кораблебудування, 2023

ЗМІСТ

ВІТАННЯ УЧАСНИКІВ І ГОСТЕЙ КОНФЕРЕНЦІЇ	3
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	4
Кічурчак Маріанна	12
АДАПТАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДЛЯ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	
Бочарова Надія, Федотова Ірина	4
ШЛЯХИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ: СТРАТЕГІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	
Скопенко Наталія, Євсєєва-Северина Ірина	8
ВИКЛИКИ ВІЙНИ ТА ШЛЯХИ АДАПТАЦІЇ Й РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	
Федулова Ірина	16
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	
Петрушенко Микола.....	20
ЩОДО РОЛІ БЛАКИТНОГО ЗРОСТАННЯ В ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	
Руснак Алла	24
ЗАХОДИ ДЕРЖАВНОГО СТИМУЛЮВАННЯ ТА ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ	
Парсяк Володимир, Жукова Олена, Ващиленко Артем	27
СТРУКТУРА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДНОБУДІВНОГО РИНКУ: УРОКИ ДЛЯ ПОВОЄННОЇ УКРАЇНИ	
Фатєєв Микола, Запорожець Ірина	30
УКРАЇНА В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ТРАНСПОРТНИХ КОРИДОРІВ	
Крамаренко Ірина, Іртищева Інна	33
ІННОВАЦІЙНА ТРАЄКТОРІЯ ВІДНОВЛЕННЯ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНИХ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ	

Кучмійова Тетяна, Жовта Наталія.....	304
СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	
Прокопович Леонід, Литвиненко Юлія.....	308
ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ФОНДОВІДДАЧІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ПРОМИСЛОВОСТІ	
Циганова Олександра, Щербань Катерина.....	315
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБЛІКУ ЗАПАСІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА МІЖНАРОДНІЙ ПРАКТИЦІ	
Гладун Юлія.....	318
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ КАПІТАЛУ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ	
Данілова Ганна.....	320
ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ	
Стаценко Анна, Погорелова Олена.....	324
СОЦІАЛЬНА ЗВІТНІСТЬ: ПЕРЕДУМОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ	
Шевчук Єлизавета.....	327
ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФЕСІЇ БУХГАЛТЕРА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ	
Мерліч Владислав.....	330
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ, ОЦІНКА, ПЕРЕВІРКА ТА ОПОДАТКУВАННЯ В ПЕРІОД РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	

СЕКЦІЯ 5. ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ І ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ 333

Балахонова Олеся, Куляс Андрій.....	333
ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТОВОГО ПОРТФЕЛЮ ПІДПРИЄМСТВА	
Канаши Олеся.....	336
ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ ДЕРЖАВИ ВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ НАБУТТЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	

УДК 657

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБЛІКУ ЗАПАСІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА МІЖНАРОДНІЙ ПРАКТИЦІ

Олександра Циганова

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку та економічного аналізу
oleksandra.tsyganova@nuos.edu.ua*

Катерина Щербань

*магістрант кафедри обліку та економічного аналізу
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
м. Миколаїв, Україна
katerinasherban16@gmail.com*

Анотація: *Охарактеризовано облік запасів в Україні та за кордоном. Порівняно визначення терміну «запаси» та його структури. Встановлено схожі та відмінні риси оцінювання запасів в обліку та під час вибуття.*

Ключові слова: *запаси, активи, класифікація запасів, методи оцінки запасів.*

Одним з найважливіших об'єктів обліку, як в Україні, так і в інших країнах світу є запаси. Вони займають домінуючу позицію у структурі активів підприємства, а їх облік й оцінка впливають на його фінансовий стан.

Аналіз наукової літератури показав, що термін «запаси» має різні трактування. Так, наприклад, в міжнародній практиці (згідно міжнародних стандартів) «запаси – це активи, які передбачені для подальшого продажу в ході звичайної діяльності, знаходяться у процесі виробництва для такого продажу або ті, що знаходяться у вигляді сировини та матеріалів, які будуть використовуватися у процесі виробництва або надання послуг, та сільськогосподарська продукція в момент її збирання» [1].

В Україні «запаси – активи, які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством» [2].

У США і Великобританії «запаси – це активи, призначені для продажу протягом одного звичайного ділового циклу або використання протягом одного виробничого циклу. У Німеччині запаси – це предмети, призначені для короткострокового використання або перепродажу. У Польщі до запасів відносяться матеріали, придбані для власних цілей, вироблена або перероблена готова продукція (вироби, послуги), напівфабрикати, придатні для продажу або

використання в процесі виробництва, а також товари для перепродажу. У Франції запаси називають цінностями в експлуатації – це активи, призначені для перепродажу в ході нормальної діяльності компанії (товари), або активи, отримані в процесі виробництва для подальшого продажу (готова продукція), або активи, які використовуються (в формі сировини й матеріалів) у виробничому процесі» [3, с. 272].

Класифікація запасів для цілей обліку також має схожі та відмінні складові (табл. 1). Наведена інформація свідчить про те, що у більшості випадків до складу запасів відносяться виробничі запаси, готова продукція, товари, незавершене виробництво, напівфабрикати власного виробництва.

Таблиця 1 – Класифікація запасів в обліку країн світу [1-5]

Склад запасів	Згідно міжнародних стандартів	Україна	Німеччина	США	Естонія	Польща	Франція
Виробничі запаси (сировина, матеріали, запасні частини, комплектуючі вироби, покупні напівфабрикати)	+	+	+	+	+	+	+
Поточні біологічні активи		+					
Малоцінні швидкозношувані предмети (інвентар, спецодяг)		+		+			
Готова продукція	+	+	+		+	+	+
Товари	+	+	+		+	+	+
Незавершене виробництво	+	+	+		+		
Брак у виробництві		+					
Напівфабрикати власного виробництва		+	+			+	

На законодавчому рівні підприємствам надано право вибору методів оцінювання запасів в обліку та під час вибуття. В результаті досліджень виявлена різниця у методах оцінки запасів в країнах світу (табл. 2).

За даними табл. 2 встановлено, що найбільш популярними є оцінка запасів в обліку за первісною вартістю, а також методи ФІФО та середньозваженої собівартості під час вибуття. Метод ЛІФО найчастіше використовується для потреб податкового обліку, хоча й заборонений, зокрема у Греції, Швеції, Польщі, Чехії, Україні.

Отже, за результатами проведених досліджень виявлені схожі та відмінні позиції в українській та міжнародній практиці щодо визначення поняття «запаси», їх класифікації та оцінюванні запасів в обліку та під час вибуття.

Таблиця 2 – Порівняльна характеристика методів оцінювання запасів в країнах світу [1-5]

Оцінка	в обліку		при вибутті						
	первісна вартість	чиста вартість реалізації	ідентифікована собівартість	середньозважена собівартість	ФІФО	нормативні затрати	ціна продажу	ЛІФО	інше
Згідно міжнародних стандартів	+	+	+	+	+	+	+	+	
Україна	+	+	+	+	+	+	+		
Іспанія, Нідерланди, Португалія	+			+	+			+	+
Польща, Чехія	+			+	+				
Швейцарія, Італія	+	+		+	+			+	
Швеція	+	+			+				+
Німеччина, Франція, Люксембург, Великобританія	+	+		+	+			+	
Греція	+				+				+
США	+	+		+	+		+	+	

Література

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» : наказ Ради з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 30.06.2017 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021. 2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>. 3. Морозюк Н. С., Дяченко О. П. Порівняльні концепції визначення запасів в країнах світової співдружності. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2014. № 4 (28). С. 271-275. 4. Акімова Н. С., Грінько А. П., Топоркова О. В., Наумова Т. А., Ковалевська Н. С., Кирильєва Л. О., Янчев В. В. Облік в зарубіжних країнах : навч. посіб. Харків : ХДУХТ, 2016. 288 с. 5. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. Тернопіль : THEU, 2016. 370 с.

COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF INVENTORY ACCOUNTING IN UKRAINIAN AND INTERNATIONAL PRACTICE

Oleksandra Tsyhanova, Kateryna Shcherban

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Summary: *Inventory accounting in Ukraine and abroad is characterized. The definition of the term «inventories» and its structure are compared. Similar and distinctive features of inventories assessment in accounting and during disposal have been established.*

Keywords: *inventories, assets, classification of inventories, methods of valuation of inventories.*